

11. Liu Tsiannian. (2010) Formuvannia khudozhnoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv muzyky ta khoreohrafi v pedahohichnykh universytetakh Ukrainy i Kytaiu [Formation of artistic competence of future teachers of music and choreography in pedagogical universities of Ukraine and China] : avtoref. dys. kand. ped. nauk : 13.00.02. Kyiv. 22 s. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/10277/Lyu%20Tsyantsyan.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (data zvernennia 14.10.2021) [in Ukrainian]
12. Oleksiuk O. M. (2013) Muzychna pedahohika [Music pedagogy] : navch. posib. Kyiv. un-t im. B. Hrinchenka. Kyiv. 248 s. [in Ukrainian]
13. Psykholohichni slovnyk. (1982) [Psychological dictionary] Kyiv : Vyscha shkola. 215 s. [in Ukrainian]
14. Sotsialni merezhi yak nezaminni instrument komunikatsii (2020) [Social networks as an indispensable tool of communication]. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/socialni-merezhi-yak-nezaminniy-instrument-komunikatsiyi.html> (data zvernennia 19.10.2021) [in Ukrainian]
15. Teriaieva L. A. (2017) Pedahohichni umovy ta innovatsiini tekhnologii v protsesi vyvchennia dystsypliny "Khorove dyryhuvannia" [Pedagogical conditions and innovative technologies in the process of studying the discipline "Choral Conducting"]. Muzychno mystetstvo v osvitolohichnomu dyskursi. № 2. S. 141–144. [in Ukrainian]
16. Tsiuliupa N.L. (2009) Pedahohichni umovy formuvannia metodychnoi kompetentnosti maibutnoho vchytelia muzyky v protsesi instrumentalnoi pidhotovky [Pedagogical conditions for the formation of methodological competence of the future music teacher in the process of instrumental training] : avtoref. dys. kand. ped. nauk : 13.00.02. Kyiv. 20 s. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/33861> (data zvernennia.10.2021) [in Ukrainian]

Lymarenko V. I. Pedagogical conditions of formation of methodical competence of the future leader of vocal ensemble on the basis of edutainment

The article examines the pedagogical conditions of methodological competence of the future leader of the vocal ensemble. The works of domestic and foreign scientists are analyzed, the educational process is observed during the study of disciplines of professional training of the future leader of the vocal ensemble of students majoring in "Musical Art" of the Institute of Arts of Kyiv University named after Borys Hrinchenko. The essence of the concepts "condition", "pedagogical condition" is revealed and on the basis of the analysis of domestic and foreign researches pedagogical conditions of formation of methodical competence of the future leader of vocal ensemble on the basis of edutainment are developed. It is noted that the main change is the removal of restrictions in professional training, in particular, the future leader of the vocal ensemble. Increasing the expression of one's own opinions and judgments and, accordingly, increasing the flow of information provides the necessary freedom of action, managerial foresight and timely response to external changes.

The influence of distance learning on the art educational process in general and on the process of formation of methodical competence of the future leader of the vocal ensemble in particular is investigated. It is established that the pedagogical conditions for the formation of methodological competence of the future leader of the vocal ensemble on the basis of maintenance should be adapted to both the full-time educational process and the distance. The influence of the digital environment on the formation of methodical competence of the future leader of the vocal ensemble is determined and the possibilities of realization of pedagogical conditions of formation of methodical competence of the future leader of the vocal ensemble on the basis of edutainment in the conditions of distance learning are determined.

Key words: condition, pedagogical condition, edutainment, future leader of vocal ensemble, digital environment, distance learning.

УДК 378.147

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.83.22>

Лисак Л. К., Григор'єва В. А.

**ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ ДОШКИ PADLET
У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ЗВО**

Стаття присвячена актуальній проблемі організації освітнього процесу у закладах вищої освіти за допомогою інтернет-ресурсів, які значно підвищують ефективність навчання в умовах дистанційного навчання. Особлива увага приділяється дидактичним можливостям віртуальної дошки Padlet під час викладання гуманітарних дисциплін у закладах вищої технічної освіти. Охарактеризовано основні переваги цього інтернет-ресурсу, а саме: доступність, легкість у використанні, мультимедійність, інтерактивність, приватність, мобільність, узгодженість, креативність і привабливість. Визначено умови для забезпечення раціонального та продуктивного використання дошки Padlet: наявність певних навичок роботи в інтернеті, доступ до високошвидкісного інтернету, наявність візуальної грамотності тощо. Розглянуто варіанти використання віртуальної дошки Padlet в організації освітнього процесу загалом і під час викладання дисциплін зокрема (для спільного збору інформації, проведення консультацій, звітування про проведений захід, вирішення проблемних ситуацій, зберігання документів, організації проєктної діяльності, проведення контролю знань та ін.), а також застосування онлайн-дошки Padlet під час викладання гуманітарних дисциплін, зокрема "Професійна етика та психологія спілкування", "Психологія та педагогіка вищої школи" на другому рівні вищої освіти: для ознайомлення студентів із основними аспектами вивчення дисциплін на початку навчання (метою, завданням, результатами навчання, шкалою оцінювання тощо); під час проведення практичних занять; для самостійної роботи та проєктної діяльності. З'ясовано, що ефективно використання онлайн-дошки Padlet сприяє розвитку

навичок самостійної роботи, роботи у групах, пошуку й аналізу необхідної інформації, критичному мисленню, творчому вирішенню завдань тощо.

Ключові слова: вища освіта, освітній процес, дистанційне навчання, інформаційні технології, інтернет-ресурси, віртуальна дошка Padlet, дидактичні можливості, гуманітарні дисципліни.

У XXI столітті, в епоху технологічної революції та лавиноподібного зростання обсягів нових знань, виникають нові вимоги до змісту, умов реалізації та результатів освітнього процесу. Стрімкий розвиток інформаційних технологій спричинив зміни у системі вищої освіти: освітні ресурси стають більш доступними, з'являються нові педагогічні інструменти, формуються цифрове освітнє середовище та цифрова педагогіка. Сьогодні в освітньому процесі використовуються різні інтернет-ресурси, зокрема сервіси Веб 2.0, за допомогою яких навчання у виші можна зробити більш ефективним і привабливим. До таких ресурсів належить сервіс Padlet – інструмент для створення віртуальних дошок – один із найбільш зручних і простих у використанні [8].

Питання впровадження в освітній процес інформаційних технологій, зокрема віртуальної інтерактивної дошки Padlet, активно обговорюється в науково-педагогічних колах. Цій проблемі присвячені дослідження М. Бикова, О. Білецької, С. Дяченко, Н. Качанюк, О. Кисельової, О. Кузьмінської, Н. Морзе, І. Морквян, І. Петрової, О. Пінтійської, О. Фрік, Н. Хміль та ін., проте, попри наявність низки наукових праць, присвячених використанню віртуальної дошки Padlet в освітньому процесі закладів вищої освіти, зазначене питання, на нашу думку, є недостатньо дослідженим.

Мета статті – розглянути дидактичні можливості віртуальної дошки Padlet; основні переваги й умови для забезпечення раціонального та продуктивного використання цього інструменту; варіанти застосування Padlet в освітньому процесі, зокрема під час викладання гуманітарних дисциплін “Професійна етика та психологія спілкування”, “Психологія та педагогіка вищої школи”.

Упровадження новітніх технологій у вищу освіту неодмінно призводить до потреби переосмислення й удосконалення педагогічних методів і технологій, які би відповідали вимогам сучасності [1]. Сьогодні серед усього різноманіття сервісів, що інтегруються в освітній процес закладів вищої освіти, змінюючи традиційні форми, методи і засоби навчання, варто виокремити віртуальні дошки (онлайн-дошки). Ці навчальні інструменти виникли на початку XXI ст. із розвитком інтернету та вебсервісів і стрімко почали набирати популярність в освітньому середовищі.

На ринку інформаційних освітніх технологій існують різні типи онлайн-дошок відповідно до особливостей їх використання у навчально-виховному процесі, а саме: дошки для малювання; дошки для зберігання нотаток; дошки для створення інтерактивних плакатів, газет; дошки для організації спільної роботи із різноманітним контентом із можливістю одночасного редагування [7, с. 306].

Одним із найбільш зручних і простих інструментів у використанні, для зберігання інформації, організації та спільної роботи здобувачів вищої освіти з різним контентом є віртуальна онлайн-дошка Padlet [3] (-let – англійський зменшувальний суфікс, pad – одне із значень – “записник, планшет”).

Padlet – це мультимедійний ресурс, котрий дозволяє спілкуватися з іншими користувачами за допомогою текстових повідомлень, світлин, посилань та іншого контенту. Оскільки ця віртуальна дошка є вебінтерфейсом, то користувачеві не потрібно нічого завантажувати та встановлювати на свій пристрій. Для роботи необхідні доступ до інтернету та браузер [5, с. 16]. Сервіс пропонує багато варіантів дизайну онлайн-дошки: вибір фону, кольору сторінки, стандарту розстановки деталей тощо. На стіні можна додавати текстові документи, презентації, світлини, зображення, відео- й аудіофайли, посилання на зовнішні ресурси та ін. [4].

Серед основних переваг віртуальної дошки Padlet науковці виокремлюють [2; 4; 6]:

- *доступність* (безкоштовний доступ до сервісу; реєстрація можлива за допомогою соціальної мережі Facebook, e-mail, Google-акаунта, проте не є обов'язковою);
- *легкість у використанні* (створення на головній сторінці <https://ru.padlet.com/> порожньої білої сторінки, що нагадує стіну, та заповнення її контентом);
- *мультимедійність* (можливість додавати різноманітний контент: аудіо, відео, світлини, графічні зображення, посилання на інші ресурси, файли всіх форматів (Word, Excel, CVS, PDF, Image));
- *інтерактивність* (можливість одночасного створення на стіні повідомлень кількома користувачами, активність яких миттєво відображається);
- *приватність* (редагування стіни іншими користувачами; надання повного доступу або його обмеження (поставити пароль або дозволити редагувати стіну лише запрошеним особам));
- *мобільність* (можливість роботи на усіх пристроях: мобільних, планшетах, нетбуках тощо);
- *узгодженість* (створену стіну Padlet можна вбудувати у блог, розмістити на форумі, на будь-який ресурс, де можна застосувати html-код);
- *креативність і привабливість* (наявність набору яскравих фонових зображень, які можна легко змінити у налаштуваннях стіни).

Проте існують певні умови для раціонального та продуктивного використання цього інструменту, зокрема: наявність певних навичок роботи в інтернеті, особливо під час збереження й експорту; доступ до високошвидкісного інтернету, оскільки в іншому разі можна витратити багато часу для обробки великих

за обсягів файлів; наявність візуальної грамотності для унеможливлення перетворення інтерактивної віртуальної дошки на “звалище” різномірних за стилем елементами; обов’язкова реєстрація для тривалої роботи на цьому веб-ресурсі. Якщо створити дошку без реєстрації, то її редагування можливе лише протягом однієї доби [4].

За допомогою онлайн-дошки можна покращити організацію освітнього процесу загалом і підвищити ефективність викладання навчальних дисциплін зокрема. Так, віртуальна дошка Padlet може бути використана [5, с. 16–17]:

1. З метою актуалізації вивченого раніше матеріалу. Переглянувши розміщений на дошці навчальний матеріал, студенти мають можливість поставити уточнювальні питання у разі необхідності.

2. Під час вирішення кейсів (метод конкретних ситуацій). Викладач може запропонувати студентам розмістити на стіні свої ідеї та варіанти вирішення певних економічних, соціальних і бізнес-ситуацій, а також обговорити їх.

3. Для написання спільного конспекту. Існує декілька варіантів використання онлайн-дошки Padlet: а) під час читання викладачем лекції студенти можуть разом додавати на дошку основні тези, свої коментарі або можливі уточнювальні питання, які виникли у процесі ознайомлення з матеріалом; б) робота студентів у групах (одна група конспектує основні ідеї лекції або доповіді студента у вигляді тез; друга група формує уточнювальні запитання щодо почутої інформації; третя – критично аналізує матеріал і зіставляє його з матеріалом, вивченим раніше); в) складання спільного конспекту статті (розгорнутого або стислого), присвяченої темі, яка вивчається. Текст цієї статті або посилання на неї можна розмістити на онлайн-дошці.

4. Для проведення консультацій. На дошці здобувачі вищої освіти записують питання, на які викладач дає відповіді. Зазначимо, що позитивним моментом є те, що інформація залишається на дошці, і її можуть переглянути ті студенти, котрі не змогли бути присутніми на аудиторній консультації.

5. Для проведення контролю знань студентів за результатами засвоєння певної теми. Можна поставити такі питання: Що нового ви дізналися? Чи залишилося щось незрозумілим? Чи хотіли би ви поставити питання за темою? Проаналізувавши відповіді, викладач зможе прокоментувати їх, надати додатковий матеріал: посилання, тексти, мультимедійні файли.

6. Для спільного збору інформації за певною темою. Студенти можуть працювати всією групою, поділитися на підгрупи або кожний здобувач освіти самостійно. На дошці можуть бути розміщені посилання на статті, аудіо- та відеофайли, світлини тощо.

7. Для організації проєктної діяльності. Студенти та викладачі можуть використовувати онлайн-дошку Padlet як простір для створення і презентації індивідуальних або групових проєктів. Можна у цей вид діяльності інтегрувати елементи ігрових технологій: набір балів, запровадження елементів змагань тощо.

8. Для зберігання документів. Студенти матимуть можливість завантажити матеріали, розміщені на віртуальній дошці Padlet, у будь-який час у разі необхідності.

9. Для спільного збору аргументів щодо певного питання: на одній дошці – аргументи “за”, на іншій – аргументи “проти”.

10. Для звітування про проведений захід. На віртуальній дошці можна розмістити світлини, відеоматеріали, відгуки студентів і викладачів. Також можливе створення студентами дошок з інформацією про заходи в інших містах чи країнах, у яких вони взяли участь: краєзнавча інформація, цікаві факти тощо.

Розглянемо приклади використання віртуальної дошки Padlet під час викладання навчальних дисциплін “Професійна етика та психологія спілкування” і “Психологія та педагогіка вищої школи” у Донбаській національній академії будівництва і архітектури.

За допомогою онлайн-дошки здобувачі вищої освіти на початку вивчення навчальної дисципліни “Професійна етика та психологія спілкування” матимуть можливість ознайомитися з метою викладання та завданнями вивчення дисципліни; результатами навчання; шкалою оцінювання; рекомендованою літературою; темами рефератів, підготовка і захист яких є індивідуальним завданням студентів; обсягом годин, виділених на вивчення дисципліни загалом, і аудиторних (лекційних і практичних) зокрема; питаннями, винесеними у програмі на самостійне опрацювання тощо (рис. 1).

Онлайн-дошку можна використовувати під час проведення практичних занять із дисципліни. Так, наприклад, за темою “Культура мовлення ділової людини” викладач може розмістити завдання, тренувальні вправи, питання для співбесіди, тестові завдання, посилання на відео, які будуть корисними для закріплення вивченого матеріалу, наприклад, скетч-шоу “Лайфхак українською”, експрес-уроки О. Авраменка (рис. 2) тощо.

Під час викладання навчальної дисципліни “Психологія та педагогіка вищої школи” віртуальна дошка Padlet може бути використана для розміщення на ній навчальних матеріалів за кожною з тем, що вивчаються. Студенти матимуть можливість переглянути у будь-який зручний для них час таку інформацію: лекції, презентації за лекціями, питання до самоконтролю, тестові завдання за кожною темою, відеоматеріали тощо (рис. 3).

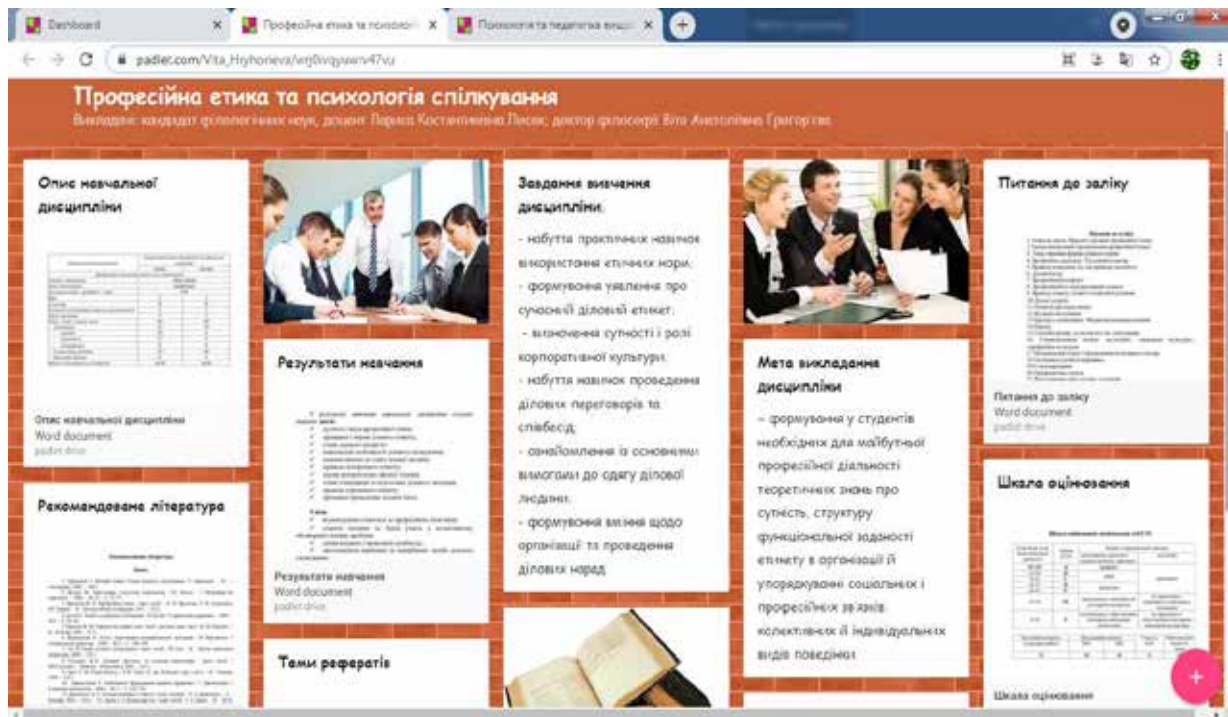

Рис. 1. Екранна копія віртуальної дошки Padlet для ознайомлення студентів із навчальною дисципліною “Професійна етика та психологія спілкування”

Рис. 2. Екранна копія віртуальної дошки Padlet, яка містить матеріали до практичного завдання за темою “Культура мовлення ділової людини” з навчальної дисципліни “Професійна етика та психологія спілкування”

Одним із видів самостійної роботи здобувачів вищої освіти може бути збір інформації за певною темою. Так, студенти, добираючи додатковий матеріал за темою “Видатні педагоги України та світу”, набувають навичок пошуку інформації, а також її аналізу. Світлина, відеоматеріали, присвячені життєвому шляху та діяльності видатних педагогів, їхні педагогічні, публіцистичні, суспільно-політичні статті, твори сприяють поглибленню та розширенню знань студентів.

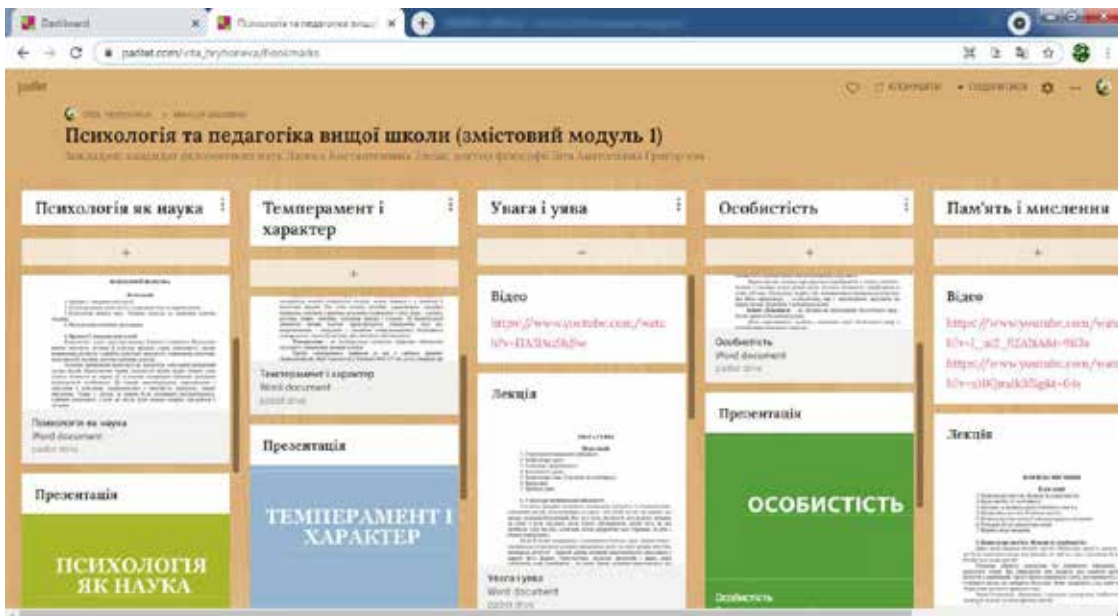

Рис. 3. Екранна копія віртуальної дошки Padlet із навчальної дисципліни “Психологія та педагогіка вищої школи” (змістовий модуль 1)

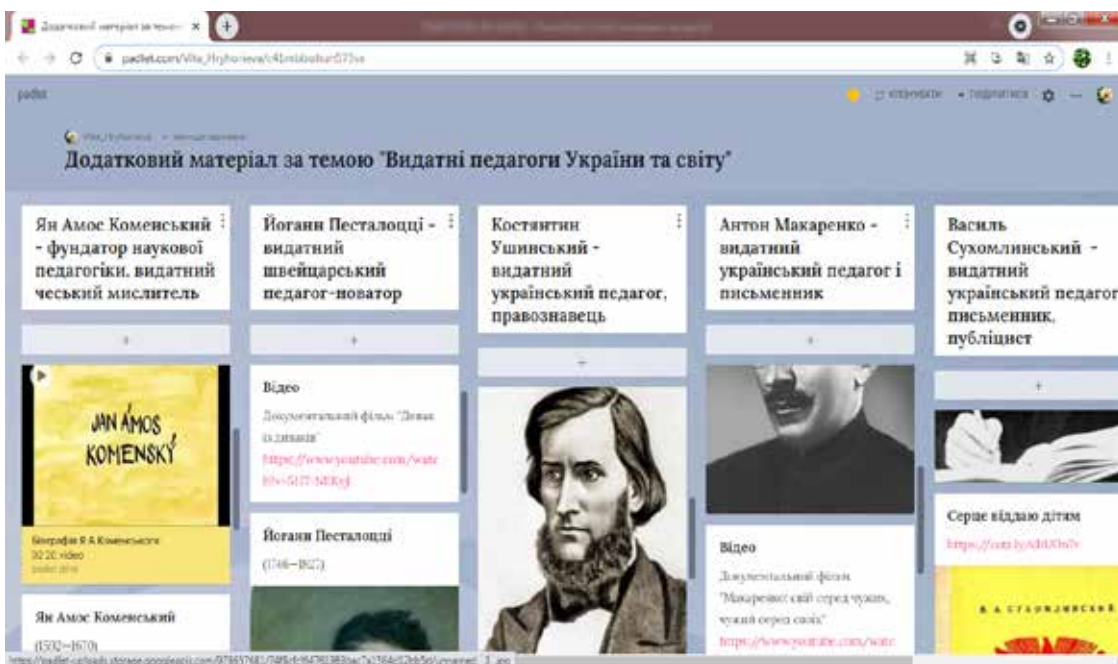

Рис. 4. Екранна копія віртуальної дошки Padlet для спільного збору матеріалів за темою “Видатні педагоги України та світу”, навчальна дисципліна “Психологія та педагогіка вищої школи”

Висновки. Отже, віртуальна дошка Padlet є ефективним інструментом, який виводить процес викладання й учіння на якісно новий рівень. Використання онлайн-дошки допомагає значно підвищити інтерес студентів до навчальних дисциплін, розширити можливості звичайної аудиторної дошки шляхом розміщення на ній якісних зображень, графіків, світлин тощо, роблячи заняття більш наочними й інтерактивними, проте сучасний мультимедійний ресурс Padlet не варто розглядати лише як інструмент, який підтримує візуальний контакт усіх учасників процесу навчання. Ця віртуальна дошка надзвичайно зручна для організації навчальної діяльності студентів, проєктної діяльності, проведення контролю знань, спільного збору інформації, проведення консультацій, вирішення проблемних ситуацій, зберігання документів, актуалізації вивченого раніше матеріалу та ін. Ефективне використання віртуальної дошки Padlet сприяє розвитку навичок самостійної роботи, роботи у групах, пошуку й аналізу необхідної інформації, критичному мисленню, творчому вирішенню завдань, активному залученню студентів із різними особливостями сприйняття навчального матеріалу і стилями діяльності тощо.

Використана література:

1. Вембер В. П., Настас Д. Л. Використання хмарних сервісів для пірінгової взаємодії у навчальному процесі. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 2 "Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання"*. 2019. Вип. 21 (28). С. 121–127.
2. Качанюк Н. В. Використання віртуальної стіни Padlet на практичному занятті у вищій школі. *Освітологічний дискурс*. 2014. № 3. С. 102–112.
3. Петрова И. А. Возможности использования виртуальной доски в учебном процессе вуза. *Новое слово в науке: перспективы развития*. 2015. № 2 (4). С. 131–132.
4. Пінтійська О. Використання онлайн-доски Padlet в навчальному процесі. *Освіта, економіка управління: сучасний стан та інновації*. 2019. Вип. 2. С. 119–126.
5. Фрик О. В. О дидактических возможностях использования виртуальной доски Padlet в образовательном процессе вуза. *Вестник Сибирского института бизнеса и информационных технологий*. 2020. № 1 (33). С. 15–19.
6. Хміль Н., Дяченко С. Соціальний сервіс Padlet як елемент педагогічної діяльності. *Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах*. 2014. № 2. С. 24–30.
7. Хміль Н. А. Теорія і практика формування професійної готовності майбутніх учителів до використання хмарних технологій у навчально-виховному процесі : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.04 / Донбас. держ. пед. ун-т. Слов'янськ. 2021. 624 с.
8. Юрченко А. А. Использование интернет-ресурса Padlet для поддержки учебного процесса. *Инновационные технологии обучения физико-математическим и профессионально-техническим дисциплинам* : материалы X Юбилейной Междунар. науч.-практ. интернет-конф. (г. Мозырь, 27–30 марта 2018 г.). Мозырь, 2018. С. 100–102.

References:

1. Vember V. P., Nastas D. L. (2019). Vykorystannia khmarnykh servisiv dlia pirinhovoi vzaemodii u navchalnomu protsesi [Use of cloud services for peering interaction in the learning process]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Dragomanova. Seriya 2: Kompiuterno-orientovani systemy navchannia*. Vyp. 21(28). S. 121–127 [in Ukrainian].
2. Kachaniuk N. V. (2014). Vykorystannia virtualnoi stiny Padlet na praktychnomu zaniatti u vyshchii shkoli [Using the virtual bulletin Padlet board during a practical lesson in higher school]. *Osvitohichnyi dyskurs*. № 3. S. 102–112 [in Ukrainian].
3. Petrova I. A. (2015). Vozmozhnosti ispolzovaniya virtualnoy doski v uchebnom protsesse vuza [The possibilities of using a virtual bulletin board in the educational process at university]. *Novoe slovo v nauke: perspektivy razvitiya*. № 2(4). S. 131–132 [in Russian].
4. Pintiiska O. (2019). Vykorystannia onlain-doshky Padlet v navchalnomu protsesi [Using the virtual bulletin Padlet board in the educational process]. *Osvita, ekonomika upravlinnia : suchasnyi stan ta innovatsii*. Vyp. 2. S. 119–126 [in Ukrainian].
5. Frik O. V. (2020). O didakticheskikh vozmozhnostyakh ispolzovaniya virtualnoy doski Padlet v obrazovatelnom protsesse vuza [On the didactical possibilities of using the Padlet virtual bulletin board in the educational process at universities]. *Vestnik Sibirskogo instituta biznesa i informatsionnykh tekhnologiy*. № 1 (33). S. 15–19 [in Russian].
6. Khmil N., Diachenko S. (2014). Sotsialnyi servis Padlet yak element pedahohichnoi diialnosti [Social Padlet service as an element of teaching activities]. *Informatyka ta informatsiini tekhnologii v navchalnykh zakladakh*. № 2. S. 24–30 [in Ukrainian].
7. Khmil N. A. (2021). Teoriia i praktyka formuvannia profesiinoi hotovnosti maibutnikh uchyteliv do vykorystannia khmarnykh tekhnologii u navchalno-vykhovnomu protsesi [Theory and practice of formation of professional readiness of future teachers for the use of cloud technologies in the educational process]: dys. ... d-ra ped. nauk: 13.00.04 / Donbas. derzh. ped. un-t. Sloviansk. 624 s. [in Ukrainian].
8. Yurchenko A. A. (2018). Ispolzovanie internet-resursa Padlet dlya podderzhki uchebnogo protsessa [Using the Padlet online resource to support the educational process]. *Innovatsionnye tekhnologii obucheniya fiziko-matematicheskim i professionalno-tekhnicheskim distsiplinam* : materialy X Yubileynoy Mezhdunar. nauch.-prakt. internet-konf. (g. Mozyir, 27–30 marta 2018 g.). Mozyir, 2018. S. 100–102 [in Russian].

Lysak L. K., Hryhorieva V. A. Use of the Padlet virtual bulletin board in the process of teaching humanities in higher education institutions.

The paper focuses on the relevant issues of organizing the educational process in higher education institutions with the aid of Internet resources, which increase considerably the effectiveness of distance learning. Special emphasis in the study has been placed on the educational possibilities of the Padlet virtual bulletin board in teaching humanities in higher technical education institutions. The paper presents main advantages of this Internet resource, namely: accessibility, ease of use, multimediality, interactivity, privacy, mobility, consistency, creativity, and attractiveness. The following conditions for ensuring the efficient and beneficial use of the Padlet virtual bulletin board have been determined: the availability of certain web browsing skills, high-speed Internet access, the availability of visual literacy, etc. The study explores the options for the use of the Padlet virtual bulletin board in the organization of the educational process in general and when teaching disciplines in particular (for overall collection of information, consultations, reporting on the event, problem solving, storing documents, organizing project activities, assessing knowledge, etc.), as well as the use of the Padlet virtual bulletin board in teaching humanities, including "Professional Ethics and Psychology of Communication", "Psychology and Pedagogy of Higher Education" at the second level of higher education: to familiarize students with the main aspects of learning disciplines at the start of teaching (learning objective, tasks, outcomes, assessment system, etc.); during practical classes; for independent work and project activities. It has been found that the effective use of the Padlet virtual bulletin board contributes to the development of the skills of independent work, group work, searching and analyzing the required information, critical thinking, creative problem solving, etc.

Key words: higher education, educational process, distance learning, information technologies, Internet resources, Padlet virtual bulletin board, educational possibilities, humanities.